

Організація та перевірка домашнього завдання

Голубівська СЗШ

2014р

Методика етапу уроку "Організація домашньої роботи"

Домашня робота – це вид позаурочної навчально – пізнавальної діяльності школярів, нерозривно зв'язаної зі змістом процесу навчання, який здійснюється на уроці і є його логічним продовженням. Її зміст, тобто елементи знань (конкретні факти, уявлення, поняття) про об'єкти і явища природи, зв'язки між ними, способи діяльності, що були метою цілеспрямованого оволодіння учнями, складають зміст домашніх завдань

Дидактичними цілями домашньої роботи можуть бути:

- **розширення і поглиблення засвоєних знань;**
- **конкретизація засвоєних знань:**
- **застосування засвоєних знань: у знайомій ситуації; у новій ситуації;**
- **систематизація засвоєних знань;**
- **застосування засвоєних способів діяльності: за зразком; у подібній і новій ситуації.**

Дидактичні цілі втілюються в домашні навчально-пізнавальні завдання, які прогнозуються учителем під час розробки методики уроку, але обов'язково коригуються у процесі проведення уроку.

Управління домашньою роботою здійснюється учителем через:

- а) побудову домашніх завдань;**
- б) підготовку учнів до їх виконання;**
- в) перевірку результатів домашньої роботи та їх оцінювання.**

Види домашніх завдань:

- **спостереження за об'єктами природи з метою розширення, поглиблення чи конкретизації змісту сформованих уявлень, понять, закономірностей;**
- **виконання дослідів, щоб закріпити знання про властивості чи умови існування природного об'єкта та уміння виконувати дослід за зразком;**
- **виконання практичної роботи для закріплення засвоєних знань і умінь;**
- **робота з підручником з метою повторено усвідомити й осмислити зміст теми уроку;**
- **робота з додатковою літературою для розширення, поглиблення і конкретизації засвоєних знань;**
- **завдання з використанням засобів наочності - карти, таблиці, схеми, діаграми, графіки тощо.**

За способом організації навчально-пізнавальної діяльності учнів домашні завдання можуть бути індивідуальні, групові, фронтальні.

Задаються вони як під час здійснення всіх етапів процесу навчання, так і на спеціальному етапі. Виконані домашні завдання необхідно своєчасно перевіряти та оцінювати. Оцінку слід мотивувати для того, щоб учень усвідомив досягнуті результати, причини помилок і критерії оцінювання своєї роботи.

В умовах сьогодення, конструюючи урок, учителю доцільно передбачити повний цикл пізнавальних дій учнів від первинного сприйняття об'єктів пізнання, логічного осмислення знань про них, закріплення знань та вмінь, застосування їх у типовій ситуації та при виконанні самостійної роботи у нетиповій ситуації, узагальнення і систематизації.

Досвід творчої діяльності формується також через проблемний характер вивчення матеріалу, розв'язання творчих завдань, які потребують самостійного вирішення.

У зв'язку з цим доцільно скористатись оптимально визначеними змістом та формою домашніх завдань, виконання яких є логічним завершенням циклу пізнавальних дій учнів.

Якими принципами має керуватися вчитель, підбираючи домашні завдання для учнів?

- **Взаємозв'язку завдань під час уроку і домашніх завдань**
- **Самостійної навчальної діяльності учнів**
- **Конкретизації абстрактного матеріалу**
- **Дозування і диференціації домашніх завдань**
- **Систематичності**
- **Системності**
- **Доступності**
- **Дозування в різних об'ємах допомоги учням у виконанні домашніх завдань шляхом усного інструктажу або надання письмових карток-консультацій**
- **Домашні завдання мають бути регламентовані й узгоджені із завданнями інших шкільних предметів у даному класі.**

Класифікація домашніх завдань за:

1. Формою:

- Усні
- Письмові
- Фронтальні
- Індивідуальні

2. Рівнем складності та метою:

- Репродуктивні: опрацювати параграф підручника
- Творчі: підготовка повідомлень, проектів, рефератів, складання віршів, казок, загадок, ессе
- Активізуючі: складання ребусів, кросвордів, алгоритмів
- Розвиваючі: на формування інтелектуальних вмінь, розвиток логічного мислення (складання опорних схем, порівняльних таблиць, діаграм Вена, вирішення проблемних запитань)

Яких вимог має дотримуватися вчитель під час організації домашніх завдань?

1. Домашнє завдання повинно відповідати віковим особливостям учнів.
2. Домашнє завдання не повинно вимагати багато часу для виконання.
3. Домашнє завдання повинно бути зрозумілим для кожного учня, тобто всі учні повинні знати, що і як робити.
4. Домашнє завдання тільки тоді досягне мети, коли воно активізує думку учня, спонукає його до самостійної роботи. Тому домашні завдання повинні бути проблемного, творчого характеру, містити елементи новизни й відкривати можливість для прояву самостійності, але доступними для самостійного виконання. Домашнє завдання не досягне мети, якщо не будуть надані вказівки – інструктаж, пояснення, але й навпаки, якщо завдання буде «розжовано» - втратить свій проблемний характер.
5. Домашнє завдання повинно бути доступним для самостійного виконання.
6. Потрібно відмовитися від старого формулювання при наданні домашнього завдання: «Вивчити параграф ..., сторінка ...». Домашнє завдання повинно бути сформульовано у вигляді запитань, на які учні дають відповідь, підбираючи необхідний матеріал у параграфі підручника, а не завчаючи його текст для переказу в класі.

7. Домашні завдання не повинні бути однотипними, необхідно підходити **диференційовано** при наданні домашнього завдання. Одному учневі (чи групі учнів) дати завдання на складання плану відповіді на конкретне питання, другому – тезисів, третьому – завдання за карткою з пошуком відповіді в тексті підручника, четвертому – складання схеми, п'ятому – складання таблиці, шостому – підготувати цікаве повідомлення з теми, сьомому – підібрати додаткову інформацію з теми тощо. Це підвищує інтерес до предмету, стимулює процес навчання.

8. Домашнє завдання повинно орієнтувати учнів на пошук рішення, на застосування знань з біології в різних життєвих ситуаціях.

9. Кожне домашнє завдання повинно мати питання для повторення основних тем, розділів програми (установка на повторення раніше вивченого, на здійснення міжпредметних зв'язків).

10. Домашні завдання повинні мати певні труднощі, але бути доступними для учнів. Подолання труднощів допоможе застосувати всі уміння і здібності.

11. Домашнє завдання має випереджувати його перевірку. За допомогою контролю учитель формує в учнів особистісні якості: охайність, точність, ретельність, відповідальність, старанність, впевненість у своїх можливостях, ініціативність.

12. Домашні завдання з біології мають бути регламентовані й узгоджені із завданнями інших шкільних предметів у даному класі (врахування обсягу завдань).

Коли доцільно повідомляти домашнє завдання учням?

- Відповідно до логіки навчального процесу можна на початку або в середині уроку
- Наприкінці уроку, якщо домашнє завдання є логічним продовженням або завершенням класної роботи.

Способи виконання домашніх завдань визначаються конкретним предметним змістом, Перший – це безпосереднє пізнання показників, що характеризують рівень індивідуального здоров'я людини, за допомогою спостережень, дослідів, практичних робіт, тестування тощо. Другий – опосередковане сприйняття готової інформації з підручників, додаткової літератури, образотворчих засобів наочності – картин, малюнків, а також кінофільмів і телепередач.

Відповідно ці способи є методами виконання домашніх завдань. У зв'язку з цим учням пропонуються завдання: стежити за показниками функціонального стану власного організму в різних умовах, щоб розширити і поглибити сформовані поняття (уявлення) або їх конкретизувати. (“Простежте за змінами частоти пульсу в різні години дня, при різних фізичних і емоційних станах”); виконати дослід за певним зразком, щоб закріпити знання про закономірності діяльності організму (“Вдома виконайте дослід з визначенням зміни частоти пульсу при дозованому навантаженні – десять присідань, і визначте час, за який відбувається поновлення вихідних показників роботи серця”); щоб розширити сформоване поняття й уміння виконувати дослід у нових умовах за аналогією (“Визначте, які ще фактори, крім фізичного навантаження, впливають на частоту пульсу”); виконати практичну роботу, щоб закріпити засвоєні знання й уміння, виконувати дію за зразком (“Визначте антропометричні показники всіх членів своєї родини і запишіть їх у таблицю”); щоб застосувати засвоєні знання та уміння у новій ситуації (“Проведіть оцінку за критеріями раціонального харчування якості обіду в їдальні школи); працювати з підручником з метою повторно усвідомити й осмислити зміст теми уроку (“Прочитайте текст, знайдіть відповідь на запитання після тексту, дайте відповідь на них своїми словами”); систематизувати засвоєні знання і уміння (“Прочитайте текст. Складіть план розповіді і розкажіть його своїми словами”. “Прочитайте текст параграфу. Порівняйте його зміст у формі таблиці зі змістом попереднього параграфу”); працювати з додатковою літературою, щоб розширити, поглибити і конкретизувати засвоєні знання. (“Підберіть вірші, прислів'я, загадки про відношення до здоров'я”. “Прочитайте статтю про дискримінацію людей, хворих на ВІЛ/СНІД у книзі “Люди і СНІД”); працювати з засобами наочності як джерелами знань – картинками, малюнками, насамперед малюнками у підручнику.

Наведемо конкретний приклад такого завдання: групі учнів пропонується підготувати театралізований виступ на уроці щодо ролі різних мікроелементів в організмі. При цьому інша група може виконати завдання щодо оцінки ефективності забезпечення населення йодованою сіллю через продуктові магазини. Індивідуальні домашні завдання призначаються для окремих учнів. Вони відповідають індивідуальним особливостям кожного і пропонуються на індивідуальних картках. Такі завдання можуть мати різне призначення. В одних випадках вони служать для подолання відставання школярів з деяких тем. В інших – для розширення і поглиблення знань і умінь тих учнів, які виявляють пізнавальний інтерес до вивчення предметів валеологічного спрямування. Наприклад, можна доручити підготувати реферат на тему “Шляхи підвищення імунітету людини”. Для оптимізації роботи учня і зменшення нераціональних витрат часу, бажано забезпечити його необхідною літературою або чіткими бібліографічними посиланнями на літературу, що є в шкільній бібліотеці.

За тривалістю виконання домашні завдання бувають довготривалі і короткочасні.

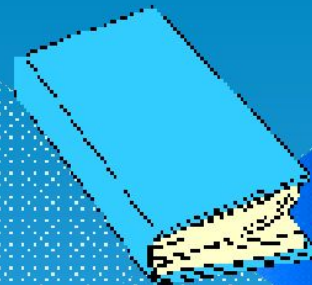
Обидва види повинні відповідати фізичним та інтелектуальним можливостям учнів. Різниця між ними полягає в тому, що для виконання короткочасних завдань потрібна незначна кількість часу для роботи з підручником, проведення короткочасного досліду і т. ін., а довготривалі завдання виконуються протягом певного періоду – кількох днів, тижня. Довготривале домашнє завдання передбачає систематичну, поетапну діяльність, що привчає дітей планувати роботу, розподіляти свій час. Прикладом таких завдань є постійне заповнення щоденника здоров'я, контроль за впливом регулярних фізичних вправ на певні якості організму (витривалість, сила, гнучкість тощо), здійснення постійного контролю за калорійністю харчового раціону в сім'ї.

Домашні завдання різняться за характером пізнавальної діяльності, вони можуть бути репродуктивні (репродуктивне відтворення знань і застосування їх у знайомій ситуації, виконання дії за зразком) і творчі (застосування засвоєних знань та вмінь у новій ситуації).

Вчитель географії Мала Л.М.

Форми та методи перевірки домашнього завдання

Северина Валентина Олексіївна

**БУЛАВА СВІТЛАНА
ОЛЕКСАНДРІВНА**

**Вчитель початкових класів
("старший вчитель")
Голубівська ЗОШ
І-ІІІ ст.**

Форми і методи перевірки домашніх завдань

Вчитель початкових класів

ТАЦІЙ ОЛЬГА СТЕПАНІВНА

Форми та методи перевірки домашніх завдань

Підготувала вчитель початкових класів
Безжовча І.В.

çàõ³ä

“ ФОРМИ І МЕТОДИ ПЕРЕВІРКИ ДОМАШНІХ ЗАВДАНЬ”

3 – А клас

Вчитель *Бусс Наталія Томасівна*